

Läsnyckel

Tor och Tim ute i natten av Helle Dyhr Fauerholdt

Hegas arbetsmaterial heter nu Läsnycklar – med lite mer fokus på samtal och bearbetning än tidigare. Vi vill att böckerna ska räckta länge och att läsaren ska aktiveras på olika sätt och på olika plan. Ibland fokuserar Läsnyckeln mest på innehållet, ibland mer på genren, språket eller formen, det beror på vilken titel det gäller.

Tor och Tim ute i natten är en riktigt klassisk börja-läsa-bok som vänder sig till barn som precis börjat erövra skriftspråket. När ljud och ordbilder plötsligt får mening är det en magisk värld som öppnar sig. Böckerna om Tor är skrivna på mycket lättläst svenska för att undanröja hinder på väg mot en första positiv upplevelse som självständig läsare.

Och det finns fler böcker om Tor: Tor kör fort.

Välj ut frågor och uppgifter utefter vad som passar din klass/barngrupp. Uppgifterna kan användas individuellt eller gemensamt i t. ex. boksamtal. Beroende på grupp och undervisningssituation kan ni välja att jobba med uppgifterna under läsningens gång, eller efteråt.

Tillsammans kommer ni säkert på många fler sätt att aktivera språket och sätta igång fantasin med hjälp av boken. Ta vara på era idéer!

Tor och Tim ute i natten kan ingå i tematiskt arbete om vänskap och äventyr.

Före läsningen

Titta (tillsammans) på omslagets framsida och läs bokens titel (*Tips! Scanna in omslaget och visa via dator så ser alla bra.*) Fundera på/diskutera:

Har du läst om Tor och Tim tidigare? Påminn er då/berätta för varandra vad den boken handlade om, t. ex. hur det kom sig att Tors bilfärd fick ett så snabbt slut.

Vem är Tor och vem är Tim? (Tim har hatt på sig.)

Var är Tor och Tim någonstans?

Vad gör de ute så sent, tror du? Skulle ni få vara ute lika sent? Skulle ni vilja det? Varför, varför inte?

Vad tror du de pratar om?

Vänd på boken och läs baksidestexten. Var det som du trodde?

Tor och Tim har fått sällskap av en till på sin utflykt, ser du vem?

Vad tror du kommer att hända på utflykten?

Nu har gruppen tillsammans skapat förförståelse, aktiverat egna känslor och är förhoppningsvis nyfikna på hur det kommer att gå för Tor och Tim i skogen.

Innan du/ni börjar läsa boken, ta fram papper och penna (eller anteckna på tavlan)! Då kan du/ni skriva upp svåra ord eller annat du/ni kommer på under läsningens gång.

Nu läser vi!

Under läsningen

Att samtala om under läsningens gång:

Titta på pärmens insida. Vad ser du där?

Sid 2-3

Vad har Tor och Tim med sig på sin utflykt? Vad kan just de grejerna vara bra till?

Det är inte särskilt mycket Tor och Tim tar med sig på utflykten. Vad hade du tagit med dig?

Titta på katten. Var kommer den ifrån, tror du? Har den följt med pojkarna hemifrån eller slagit följe på vägen? Titta på hur den rör sig. Den tassar fram så nära marken som det bara går. Vad är det den gör, tror du? Vänd blad så får du se!

Sid 4-5

När katter går på jakt, smyger de fram med huvudet lågt precis som på förra bilden. Vad är det katten smyger på tror du? Har den någon jaktlycka just i natt?

Tror du att Tor och Tim ser fladdermössen?

Har du sett en fladdermus någon gång? I så fall, var och hur såg den ut?

Sid 6-7

Varför kan det vara bra att ha hatt på sig när man är ute och går i skogen?

Tor tycker att Tims hatt är häftig. Vad är det för särskilt med den? Håller du med Tor?

Sid 8-9

När Tim frågar Tor om han också har hatt svarar Tor *nej*. Sedan lägger han till *Det är ju natt*. Vad menar han med det? Varför tycker han inte att han behöver hatt om natten?

Tim tycker att man måste ha hatt för att skydda sig mot myggen. Ser du dem?

Minst hundra mygg finns i skogen. Är det många? Om du skulle räkna mygg, hur skulle du göra då?

Varför varnar Tim för myggen? Vad kan de som är så små göra någon som är så pass mycket större?

Hur känns det när man blir biten av mygg?

Sid 10-11

Titta på bilderna på sidan 10 och 11 innan du läser texten och jämför dem med bilden på förra uppslaget. Hur har myggsvären förändrats? Vad är det som sker, tror du?

Just det, myggen anfaller. Hur försöker Tor skydda sig?

Tor fäktar, springer och ropar att myggen ska försvinna. Tror du att det hjälper? På vilka andra sätt kan man skydda sig mot mygg? Hur brukar du göra?

Vad gör Tim under tiden?

Sid 12-13

Nu gör Tim äntligen något, han lånar ut sin hatt. Tror du det hjälper?

Hur ska Tim klara sig utan sin hatt?

Titta på katten. Vad gör den med tassarna?

Sid 14-15

Vart har myggen tagit vägen, tror du?

Efter läsningen

Tyckte du om boken? Varför/varför inte?

Finns det något annat du vill kommentera?

Vad tror du att nästa bok, Tor kör fort, kommer att handla om?

Arbeta vidare

Tor och Tim ute i natten har ett öppet slut. Vi vet inte vad som händer närmast, nu när Tor inte behöver fly myggen. Vad säger pojkarna till varandra och vart tar de vägen? Rita

en eller flera bilder och skriv ner slutet. Använd talstreck som i boken om du vill markera att det är Tor och Tim som pratar.

Tor och Tim är ute och går. Det finns flera ord som betyder ungefär samma sak. Diskutera likheter och skillnader mellan att gå, vandra, promenera, ta en promenad, vanka, traska och spatsera. Vad betyder det att någon spatserar? Och vad är det för skillnad på att promenera och att vandra? Sträck på benen och visa! Finns det ett ord som passar nästan jämt, eller några ord som betyder samma sak? Kan du flera ord för att gå?

På Tor och Tims utflykt träffar vi tre sorters djur; en katt, mygg och fladdermöss, men många fler djur lever i skogen. Vilka djur har du sett när du varit ute i skogen? Djur är ofta skygga och gömmer sig för människor, men tittar man noga omkring sig kan man ändå se att de finns där. Vilka slags spår lämnar djur efter sig? Gå ut i naturen och se om ni kan hitta några spår!

När det blir mörkt ute ser allt annorlunda ut och på natten hör man alla ljud mycket tydligare. Det är som om ljuden förstärks, men oftast är det allt runt omkring som blivit tystare. Ibland kan man bli mörkrädd. Har det hänt dig? Hur kändes det? Vad kan man göra för att bli mindre mörkrädd? Skriv en lista med tips.

Tor och Tim är inte mörkrädda, men så bor ju skogens enda monster i Tims hatt. Titta noga på det, påminner det inte lite om en fladdermus? Men tänk om monstret skulle vakna till liv. Vad skulle hända då? Hitta på en läskig monsterhistoria två och två. Skriv ner den och läs den högt för dina klasskamrater.

Vissa djur är vakna och aktiva om nätterna och sover eller vilar om dagarna. Fladdermössen och katten är exempel sådana, även om katterna kan vara vakna på dagarna med. Nattdjur, eller nattaktiva djur som de också kallas, har ofta ett väldigt bra lukt- och hörselsinne. Många har också väldigt stora ögon. Det hjälper när de ska ta sig fram i mörkret. Ta reda på vilka nattaktiva djur som finns i naturen närmast er. Hur klarar de sig i mörkret?

När stämningen i en bild ska bli lite kuslig är det vanligt att man ritar in en fladdermus. Det gör att nästan alla har sett en bild av en fladdermus någon gång och att många är rädda för fladdermöss, fast de är ofarliga. Ta reda på mer om fladdermöss och berätta för dina klasskamrater vad du fått reda på. Gå till biblioteket och slå i djurböcker, eller gå in tillsammans på Naturhistoriska riksmuseets hemsida. Här kan du/ni läsa en hel del spännande om fladdermusen:

<http://www.nrm.se/faktaomnaturenochrymden/djur/daggdjur/fladdermoss.169.html>

Mycket läsnöje!